

FRANCOUZSKÁ KINEMATOGRAFIE OD ROKU 1959 DO SOUČASNOSTI

FAV334

28. 3. 2019

Mgr. Šárka Gmitterková, Ph. D.

KONEC NOVÉ VLNY A JEJÍ ODKAZ

- Retrospektiva nové vlny v Cahiers du cinema (1962)
- *Pohrdání* (r. Jean-Luc Godard, 1963), *Week-End* (r. Jean-Luc Godard, 1967)
- Polovina 60.let
- Politické události v květnu 1968
 - Zahraniční historici preferují pozdější data
- Odkaz průmyslový (malé štáby, malé společnosti), estetický (autentické lokace, preference auterů, filmy bez hvězd), kritický (nová vlna jako vrchol, který nebyl nikdy překonán)
- Recyklace v módě (reklamy, módní styly), heritage filmy s tématem nové vlny (*Irma Vep*, *Snílci*)

NOVÁ VLNA A HERECKÉ HVĚZDY

"Osobně odmítám pracovat s pěti hvězdami - Fernandelem, Michéle Morganovou, Jeanem Gabinem, Gérardem Philipem a Pierrem Fresnayem. Tito umělci jsou příliš nebezpeční; zastíní scénář nebo si vynucují změny, pokud se jim předloha nelíbí. Nerozpakují se mluvit do obsazení a odmítají spolupracovat s některými herci. Ovlivňují mizanscénu a diktují si detaily na vlastní tvář; obětují blaho filmu svým zájmům a stojí za spoustou omylů a nezdarů."

Francois Truffaut

„Mé filmy jsou lepší s hvězdami než bez nich.“

Jean-Pierre Melville

NOVÁ VLNA A HERECKÉ HVĚZDY

- Příliš drahé
- Jiný estetický projekt – preference nováčků, neherců nebo osobností mimo film
- Vlastní generace herců a hereček
- Mužské postavy jako alter-ega režisérů (Jean-Pierre Léaud a Francois Truffaut; Jean-Paul Belmondo a Jean-Luc Godard); ženské postavy jako múzy a objekty touhy (Anna Karina a Godard; Stéphane Audrane a Claude Chabrol, Francois Truffaut a Jeanne Moreau)
- Autorské projekty – režisér má stát v centru pozornosti (Brigitte Bardot jako příliš populární pro filmy režisérů nové vlny; vnáší do filmů nechtěné přesahy)

ABSENCE ŽENSKÝCH HRDINEK

- typický hrdina filmů nové vlny je zranitelný mladý muž, v němž rezonuje osobnost režiséra, který sám sebe prezentuje jako romantický ideál umělce

- Dvojitý typ hrdinky:

1) nebezpečná femme fatale (*U konce s dechem, Střílejte na pianistu, Jules a Jim*)

2) žena jako objekt pro filmaře, který ji studuje skoro se sociologickým západem, ale taky s lítostí nebo i pohrdáním (*Vdaná žena, Hezké holky*)

- Ženy jako vizuální objekty všudypřítomné

- Misogynní projekce X hrdinky jiné, moderní, nové

Anouk Aimée

Jeanne Moreau

Anna Karina

Bernadette Lafont

Jean Seberg

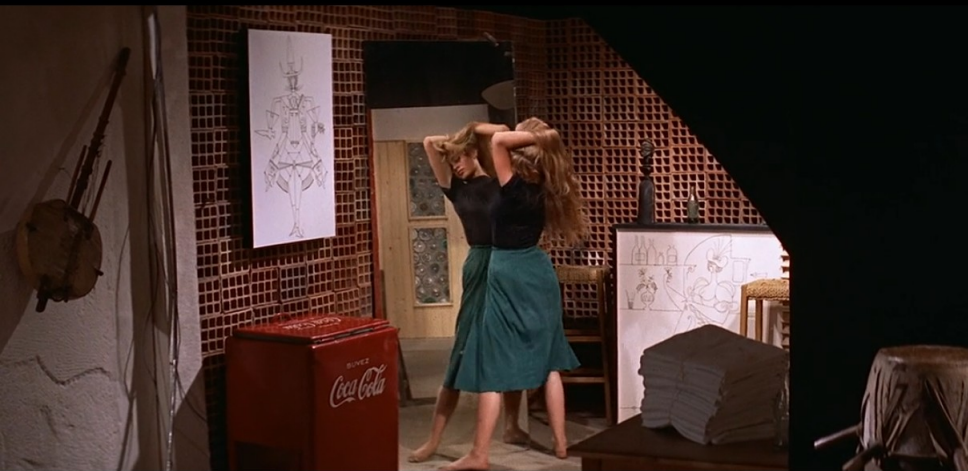

Delphine Seyrig

POSTAVY A HERECTVÍ VE FILMECH NOVÉ VLNY

- Postavy symbolizují auteurskou cinefilii svých tvůrců >> často chodí do kina
- Ztotožnění s vyšším uměním, nikoliv s mainstreamovými filmy (Camille ve filmu *Pohrdání* utíká od svého manžela do náruče amerického producenta)
- Ambice potlačit předchozí herecké zkušenosti (Jeanne Moreau) >> herci mají působit tak, že jen existují před kamerou (v souladu s koncepcí autenticity a spontaneity)
- Řada zcizujících efektů (direct address, chyby, zveličená nebo nepatřičná gesta a pohyby), které poukazují na distanci mezi postavou a jejím hereckým ztvárněním >> herecké vyjádření dvojího tahu nové vlny směrem k realismu i osobnímu vyjádření

HRDINKY/HEREČKY
Y VE FILMECH
NOVÉ VLNY

Subtilní erotismus

- Krása spojená s diskursem hloubky >> přichází zevnitř, není jen na povrchu
- Androgynní
- Namísto celkových záběrů na tělo preference detailů na tvář

Pohybují se ve veřejném prostoru bohémské elity (jako jejich partneři)

Žena spojená s emocemi, nikoliv s racionem a myšlenkami

JEAN PAUL BELMONDO a
ALAIN DELON
“Jeden se směje a druhý ne”

BELMONDO A DELON

- Společně se objevili ve filmech *Bud' hezká a mlč* (1958), *Borsalino* (1970) a *Poloviční šance* (1998)
- Nejvýraznější poválečné francouzské hvězdy >> paralelní, ale odlišné verze maskulinity
- Ve druhé polovině 60.let mají oba drsnější image v souladu s preferovanými žánry policejních filmů, kriminálek a dobrodružných komedií (X Jean-Pierre Léaud i Louis de Funés)
- Od 90.let jejich filmové kariéry upadají, nadále působí na divadle, v televizi a oba podnikají (Belmondo s vínem, Delon má vlastní značku parfémů)
- Zůstávají důležitou součástí francouzské kultury (pravidelné reprízy a připomínání starších filmů)

JEAN PAUL BELMONDO (1933)

- Z umělecké rodiny
- 1952–1956 studium na konzervatoři
- V první polovině 60. let pravidelná spolupráce s Godardem (*U konce s dechem*, *Žena je žena*, *Bláznivý Petříček*) a Melvillem (*Práskač*, *Kněz Léon Morin*)
- Záhy naskočil do mainstreamových filmů, spojený s žánrem akční komedie (*Muž z Ria*, *Muž z Hongkongu*, *Zvíře*), taky historické komedie (*Cartouche*) i kriminálky (*Profesionál*)

JEAN PAUL BELMONDO

- zábavný a sexy silák, ale zároveň i comicsová nadsázka
- drsňáctví jako nevážná hra >> tradiční macho i jeho podrývání
- Jedinečná pozice >> od 60.let na jeho hvězdný status ukazují jak samotné názvy filmů, které se odvíjejí kolem jeho role (*Velký šéf*, *Zvíře*, *Následník*), tak dvojrole (*Zvíře* – gay a macho svůdník)
- V porovnání s Delonem ten ošklivější – „il brutto“, „gueule“ X v počátku kariéry rámovaný jako francouzský milovník
- Hlavní fyzickou atrakcí je tělo – dynamické, pohyblivé, akční (řadu kaskadérských kousků si dělal sám)

ALAIN DELON (1935)

- Nepochází z uměleckého prostředí ani nestudoval herectví
- Zpočátku se pohyboval mezi Francií a Itálií
 - *Rocco a jeho bratři* (1960, r. Luchino Visconti)
 - *Gepard* (1963, r. Luchino Visconti)
 - *Zatmění* (1962, r. Michelangelo Antonioni)
- Rozvíjí obraz tvrdého gangstera, ale bez komediálních rysů >> melancholický a enigmatický
- Definovaný svým nesmírně atraktivním fyzickým zevnějškem

ALAIN DELON

- "rozporupně krásný" >>
cynická krutost a
chladnokrevnost postav

- Velmi narcistní obraz
(odrazy v zrcadlech) a
náchylný k objektifikaci
(objekt pro pohled)

- Minimalistický herecký
projev >> tlumený pohyb i
gesta

